

«بسمه تعالی»

دستورالعمل مبارزه با پولشویی در دفاتر اسناد رسمی

هدف

به منظور مبارزه با پولشویی و جلوگیری از تامین مالی تروریسم و نیز فراهم آوردن تمهیدات لازم برای اجرای مواد ۶ و ۷ قانون مبارزه با پولشویی (مصوب دوم بهمن ماه ۱۳۸۶ مجلس شورای اسلامی)، آئین نامه اجرائی قانون مبارزه با پولشویی موضوع تصویب نامه شماره ۱۸۱۴۳۴/ت/۴۳۱۸۲ ک مورخ ۱۳۸۸/۹/۱۴ وزیران عضو کارگروه تصویب آئین نامه های مربوط به قانون مبارزه با پولشویی و اصلاحات بعدی آن و معیارهای بین المللی در زمینه مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم، "دستورالعمل مبارزه با پولشویی در دفاتر اسناد رسمی" به شرح زیر ابلاغ می شود:

تعاریف

ماده ۱ - در این دستورالعمل، اصطلاحات و عبارات به کار رفته به شرح زیر تعریف می شود:

۱-۱- قانون: قانون مبارزه با پولشویی مصوب ۱۳۸۶/۱۱/۲؛

۱-۲- آیین نامه: آیین نامه اجرایی قانون مبارزه با پولشویی مصوب ۱۳۸۸/۹/۱۴ و اصلاحات بعدی آن.

۱-۳- واحد اطلاعات مالی: واحدی ملی، متمرکز و مستقل، که مسئولیت دریافت، تجزیه و تحلیل و ارجاع گزارش های مشکوک به مراجع ذیربط را به عهده دارد به شرح مذکور در ماده ۳۸ آیین نامه.

۱-۴- دفاتر اسناد رسمی: عبارت است از واحدهای وابسته به قوه قضائیه که برای تنظیم و ثبت اسناد رسمی طبق قوانین و مقررات مربوطه تشکیل شده اند.

۱-۵- پولشویی: عبارت است از جرم پولشویی موضوع ماده ۲ قانون.

۱-۶- معاملات و عملیات مشکوک: معاملات و عملیاتی که اشخاص با در دست داشتن اطلاعات و یا

قراین و شواهد منطقی ظن پیدا کنند که این معاملات و عملیات به منظور پولشویی و یا تامین مالی تروریسم انجام می شود.

- ۷-۱- ارباب رجوع: هر شخص اعم از اصیل، وکیل یا نماینده قانونی که برای برخورداری از خدمات، انجام معامله یا نقل و انتقال و تنظیم سند به دفاتر اسناد رسمی مراجعه می نماید.
- ۸-۱- سامانه: سامانه‌ای که دفاتر اسناد رسمی موظف هستند، تمام عملیات ثبت و اطلاعات مربوط به شناسایی ارباب رجوع را در این سامانه ثبت نمایند.
- ۹-۱- شناسایی ارباب رجوع: شناخت و تأیید هویت ارباب رجوع با استفاده از مستندات، پایگاه‌های اطلاعاتی و داده‌های مستقل، معتبر و قابل اتکا.
- ۱۰-۱- شناسه ملی اشخاص حقوقی: شماره منحصر به فردی که بر اساس تصویب نامه شماره ۱۶۱۶۹/ت/۳۹۲۷۱ هـ مورخ ۱۳۸۸/۱/۲۹ هیات وزیران به تمامی اشخاص حقوقی اختصاص می‌یابد.
- ۱۱-۱- شماره فراگیر اشخاص خارجی: شماره منحصر به فردی که مطابق تصویب نامه شماره ۱۶۱۷۳/ت/۴۰۲۶۶ هـ مورخ ۱۳۸۸/۱/۲۹ هیات وزیران به تمامی اتباع خارجی مرتبط با جمهوری اسلامی ایران توسط پایگاه ملی اطلاعات اتباع خارجی اختصاص می‌یابد.
- ۱۲-۱- اشخاص مظنون: کلیه اشخاصی که اسامی و مشخصات آنها به جهت ظن به ارتباط با فعالیت‌های پولشویی و تأمین مالی تروریسم توسط واحد اطلاعات مالی تعیین و از طریق آن واحد به دفاتر اسناد رسمی اعلام می‌شود.

شناسایی ارباب رجوع

- ماده ۲-** کلیه دفاتر اسناد رسمی موظفند پیش از ارائه خدمت به ارباب رجوع نسبت به شناسایی وی به شرح زیر اقدام نمایند:
- ۱-۲- شناسایی شخص حقیقی ایرانی:
- اطلاعات مورد نیاز جهت شناسایی شخص حقیقی ایرانی عبارت است از:
- نام و نام خانوادگی، شماره ملی، تاریخ تولد، نام پدر، شماره شناسنامه و محل تولد، شماره تلفن، نشانی کامل و کدپستی اقامتگاه به اظهار ارباب رجوع.

دفتر اسناد رسمی موظفند در کلیه عملیات پس از اخذ اطلاعات فوق از ارباب رجوع و تطبیق آن با مندرجات اصل کارت ملی وی و استعلام صحت اطلاعات از طریق سامانه، نسبت به تنظیم سند اقدام نمایند.

۲-۲- شناسایی شخص حقیقی خارجی:

اطلاعات مورد نیاز جهت شناسایی شخص حقیقی خارجی عبارت است از:

نام، نام خانوادگی، نام پدر، مادر یا جد، ملیت، شماره اختصاصی اشخاص خارجی، شماره روادید، شماره گذرنامه، شماره تلفن، نشانی کامل و کدپستی و آدرس محل سکونت یا اقامت در ایران .
دفتر اسناد رسمی موظفند در کلیه عملیات خود پس از اخذ اطلاعات فوق از ارباب رجوع حقیقی خارجی، و تطبیق آن با مندرجات اصل مدرک شناسایی و استعلام صحت اطلاعات از طریق سامانه و نسبت به تنظیم سند اقدام نمایند.

تبصره: برای شخص حقیقی خارجی، گذرنامه معتبر کشور متبوع که دارای مجوز ورود و اقامت باشد یا کارت هویت و یا برگ آمایش اتباع خارجی معتبر، مدارک شناسایی محسوب می شود.

۲-۳- شناسایی شخص حقوقی ایرانی:

اطلاعات مورد نیاز جهت شناسایی شخص حقوقی ایرانی عبارت است از:

- نام، شماره ثبت، تاریخ ثبت، محل ثبت، شناسه ملی.
- نشانی و کدپستی اقامتگاه قانونی، شماره های تلفن و دورنگار آن.
- مشخصات سجلی صاحبان امضای مجازی که سند را امضا می کنند و اطلاعات مربوط به نحوه رسمیت داشتن کلیه اسناد مالی.

دفتر اسناد رسمی موظفند در کلیه عملیات خود پس از اخذ اطلاعات فوق از ارباب رجوع حقوقی و تطبیق آن با مدارک معتبر و استعلام صحت اطلاعات از طریق سامانه، نسبت به تنظیم سند اقدام نمایند.

تبصره ۱: در خصوص اشخاص حقوقی عمومی علاوه بر رعایت موارد فوق باید نسبت به اخذ مجوز امضای صاحبان امضا، مجوز انجام معاملات، و مدارک مثبت رعایت تشریفات معامله یا مجوز ترک

تشریفات اقدام شود. در صورت عدم ارائه این مدارک، لازم است مراتب بدون اطلاع ارباب رجوع به عنوان گزارش معامله مشکوک به واحد اطلاعات مالی ارسال شود.

تبصره ۲: در مورد موسسات و تشکیلات دولتی و بلدی (موضوع ماده ۵۸۷ قانون تجارت) که به محض ایجاد و بدون احتیاج به ثبت دارای شخصیت حقوقی می شوند، اخذ تاریخ و شماره ثبت آن ها فاقد موضوعیت است.

تبصره ۳: مدارک شناسایی شخص حقوقی عبارت است از اولین و آخرین آگهی روزنامه رسمی یا پاسخ استعلام از اداره ثبت شرکتها.

۲-۴- شناسایی شخص حقوقی خارجی:

اطلاعات مورد نیاز شناسایی ارباب رجوع حقوقی خارجی عبارت است از:

نام، شماره ثبت، کشور و شهر محل ثبت، نشانی کامل و کد پستی اقامتگاه قانونی شخص حقوقی، شماره های تلفن و دورنگار، مدارک مجوز فعالیت در ایران و شماره اختصاصی اشخاص خارجی. دفاتر اسناد رسمی موظفند در کلیه عملیات خود در خصوص شخص حقوقی خارجی پس از اخذ اطلاعات فوق از ارباب رجوع و تطبیق آن با مدارک معتبر و استعلام صحت اطلاعات از طریق سامانه، نسبت به تنظیم سند اقدام نمایند.

تبصره: در خصوص کلیه اشخاص حقیقی معرفی شده از سوی اشخاص حقوقی (اعم از ایرانی و خارجی) لازم است پس از اخذ معرفی نامه معتبر، این افراد برابر ضوابط مقرر در شناسایی اشخاص حقیقی مورد شناسایی قرار گیرند.

ماده ۳- در صورت عدم امکان استعلام از طریق سامانه، دفاتر اسناد رسمی موظفند پس از شناسایی ارباب رجوع بر اساس مفاد ماده ۲ صحت اطلاعات ارائه شده (از جمله شماره ملی، شناسه ملی و غیره) را حسب مورد از پایگاه های اطلاعاتی ذی ربط استعلام کنند. فرد استعلام کننده باید زمان اخذ تائیدیه از پایگاه های مذکور را به همراه مشخصات خود در مدارک مرتبط گواهی نماید.

تبصره ۱: در صورتی که فردی به عنوان وکیل، وصی، قیم، ولی یا نماینده از طرف شخص حقیقی یا حقوقی متقاضی دریافت خدمات باشد، لازم است علاوه بر استعلام مشخصات اصیل نسبت به شناسایی هویت و مستندسازی مدارک وی، مطابق با مفاد این مقررات اقدام شود.

تبصره ۲: برای مستندسازی نشانی، لازم است پس از تطبیق کد پستی اعلامی از سوی ارباب رجوع با کد پستی ظهر کارت ملی وی، نشانی اعلامی از سوی ارباب رجوع نیز با اطلاعات پایگاه کد پستی کشور تطبیق داده شود (دسترسی به این پایگاه از طریق سامانه امکان پذیر است). در صورت مغایرت اقامتگاه اظهاری با کد پستی ظهر کارت ملی، لازم است مراتب به واحد اطلاعات مالی گزارش شود.

ماده ۴- سردفتر مکلف است مبلغ معامله مندرج در سند، نحوه پرداخت و مشخصات سند پرداختی را در سامانه درج نماید.

گزارش دهی

ماده ۵- تمامی کارکنان دفاتر اسناد رسمی موظفند در صورت مشاهده معاملات و عملیات مشکوک به پولشویی و تامین مالی تروریسم، مراتب را بدون اطلاع ارباب رجوع، به سردفتر گزارش دهند. سردفتر موظف است حداکثر ظرف مدت ۱ روز کاری مراتب را از طریق سامانه به واحد اطلاعات مالی اطلاع دهد. گزارش‌های مزبور محرمانه تلقی شده و هرگونه قصور و تقصیری که منجر به اطلاع ارباب رجوع گردد موجب برخورد با متخلف برابر مقررات خواهد شد.

تبصره ۱: فهرستی از معیارهای شناسایی معاملات و عملیات مشکوک به پیوست دستورالعمل می‌باشد. این فهرست توسط واحد اطلاعات مالی در سامانه به روز خواهد شد.

تبصره ۲: تشخیص متصدی مربوط در دفاتر اسناد رسمی مبنی بر انجام معامله مشکوک، در درجه نخست اهمیت قرار دارد و معیارهای ارائه شده در فهرست پیوست، صرفاً بخشی از این معیارها را در بر می‌گیرد.

ماده ۶- ارسال گزارش معاملات و عملیات مشکوک و نیز سایر گزارش‌هایی که دفاتر اسناد رسمی، موظف به ارسال آن به واحد اطلاعات مالی هستند، بیانگر هیچ‌گونه اتهامی به افراد نبوده و اعلام آن به مراجع مذکور، افشای اسرار شخصی محسوب نمی‌گردد و در نتیجه هیچ اتهامی از این بابت متوجه گزارش‌دهندگان نخواهد بود.

تبصره: در صورت عدم ارسال گزارش معاملات و عملیات مشکوک به واحد اطلاعات مالی، مطابق قوانین و مقررات موجود با متخلف برخورد خواهد شد.

نگهداری سوابق:

ماده ۷- کلیه دفاتر اسناد رسمی موظفند اطلاعات مربوط به معاملات و عملیات و نیز تصویر مدارک اخذ شده از ارباب رجوع (اعم از مدارک شناسایی، مالکیت، نمایندگی با سلسله مراتب آن و غیره) را به صورت الکترونیکی در سامانه ثبت نموده و مدارک و مستندات را طبق قوانین و مقررات بایگانی نمایند.

ماده ۸- سوابق و مدارک موضوع این بخش باید به گونه‌ای ضبط و نگهداری شود که در صورت درخواست واحد اطلاعات مالی، اطلاعات، مدارک و اسناد درخواستی حداکثر ظرف مدت ۴ روز به واحد اطلاعات مالی ارائه شود. مسئولیت جستجو و ارائه آن با دفاتر است.

نحوه مراقبت از اشخاص مظنون

ماده ۹- کلیه دفاتر اسناد رسمی موظفند عملیات و معاملات اشخاص مظنون را زیر نظر داشته، بر حسب دستورات صادره از سوی واحد اطلاعات مالی در خصوص آن‌ها اقدام نماید.

ماده ۱۰- لازم است اسامی و مشخصات اشخاص موضوع ماده ۹ به گونه‌ای در نرم‌افزارها درج شود که هنگام ارائه خدمت به این اشخاص، هشدارهای لازم صادر شود.

ماده ۱۱- کلیه دفاتر اسناد رسمی موظفند اسامی و مشخصات اشخاص موضوع ماده ۹ را محرمانه تلقی نموده و آنها را تنها در اختیار کارکنان ذی ربط قرار دهند. در صورت افشا و هرگونه استفاده غیر مجاز از اطلاعات مذکور با متخلفین برابر قانون رفتار خواهد شد.

ماده ۱۲- کلیه دفاتر اسناد رسمی موظفند بلافاصله پس از دریافت اسامی و مشخصات اشخاص مضمون، نسبت به روز آمد کردن فهرست قبلی به نحوی که فهرست اشخاص مضمون به همراه آخرین اصلاحات آن همواره در اختیار کارکنان ذی ربط قرار داشته باشد، اقدام نمایند.

ماده ۱۳- کلیه دفاتر اسناد رسمی موظفند در هر موردی که بر اساس ماده ۹ این دستورالعمل اقدام می نماید مراتب را فوراً به واحد اطلاعات مالی گزارش دهند.

ماده ۱۴- کلیه دفاتر اسناد رسمی موظفند قانون مبارزه با پولشویی، آیین نامه و مفاد این دستورالعمل را به کارکنان خود آموزش دهند.

ماده ۱۵- سازمان ثبت اسناد و املاک کشور موظف است نسبت به حسن اجرای این دستورالعمل نظارت کافی داشته و ساز و کارهای مورد نیاز برای کنترل داخلی را تدوین و اجرا نموده و گزارشی از عملکرد نظارتی خود را در بازه های زمانی تعیین شده توسط واحد اطلاعات مالی به آن واحد ارائه نماید.

این دستورالعمل در ۱۵ ماده و ۱۰ تبصره در سیزدهمین جلسه شورای عالی مبارزه با پولشویی مورخ ۱۳۹۱/۳/۲۳ به تصویب رسید و از تاریخ ابلاغ لازم الاجرا می باشد.